

3. ПУШЕЧНЫЙ ПРАХЪ (БАРУТЪ).

Най първо ученый монахъ Рожеръ Беконъ, който былъ профессоръ въ Оксфордскій университетъ, далъ мысль за пушечный прахъ. Той казва въ едно свое съчиненіе, чи селитра-та, сѣра (кюкюртъ) и вжглища, кѣту сж смѣсены и затворены въ нѣкожъ пустотж, издавжтъ гърмежъ и свѣтлинж. Нж Беконъ неможя да си приведе мысль-тж въ изпълненіе; защото него го преслѣдваше църква-та, кѣту еретикъ, а народъ-тж, — кѣту колдунъ (магесникъ). Подиръ половинъ вѣкъ, а именно около 1350 год. подиръ Р. Хр. единъ монахъ отъ Францисканскій орденъ, на имя Бартольдъ Шварцъ изпълнилъ Беконовж-тж мысль. Расказвжтъ, чи еднжжъ този монахъ, кѣту чукалъ на едно вжглища, сѣрж и селитрж, паднала случайно въ тажъ смѣсь една искра и направила страшно изхварленіе. Монахъ-тж былъ твърде искусенъ и любопытенъ химикъ. Подиръ това нечаянно открытіе той въ кратко время усъвършенствовалъ изобрѣтеніе-то си и научилъ други-тѣ какъ да употреблявжтъ пушечный-тж прахъ. За това по вechето мыслжтъ, чи Бартольдъ Шварцъ изнамѣрилъ барутъ-тж. Споредъ доказателство-то на нѣкои историцы, най първо Венеціанцы-тѣ зели да употреблявжтъ барута, и отъ тогава военно-то искусство ся преобразило. Рыцари-тѣ сж ся изгубили, а на мѣсто-то имъ сж ся явили крушуми-тѣ. Въ Фрибургъ, дѣто ся е родилъ Бартольдъ Шварцъ, има направенъ памятникъ съ надпись и на върха статуя, която изображава Бардола Шварца.